

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

MATURITNÉ ZADANIA

Školský rok: 2022/2023
Obdobie: riadne

1A) Vývin jazyka

Vysvetlite vývin slovenského jazyka od čias Veľkej Moravy po súčasnosť. Zaraďte slovenský jazyk do skupiny slovanských jazykov. Predstavte najvýznamnejších kodifikátorov spisovnej slovenčiny a poukážte na hlavné znaky ich podoby jazyka.

B) Staroveká literatúra

Charakterizujte starovekú literatúru a vymenujte najstaršie zachované literárne pamiatky. Definujte epické a dramatické žánre starovekej literatúry – epos, báj, bájka, epigram epitaf, anekdota, tragédia, komédia. Vysvetlite podstatu antickej drámy. Zamerajte sa na vysvetlenie pojmov súvisiacich s drámou- replika, monológ, dialóg, scénická poznámka, premiéra, repríza, derniéra a vysvetlite kompozíciu drámy. Interpretujte vybrané dielo: Antígona, Epos o Gilgamešovi, Biblia, Ilias.

2A) Jazyková komunikácia

Vymenujte a charakterizujte druhy komunikácie. Vysvetlite princípy zdvorilej komunikácie. Pomenujte druhy komunikácie : rozhovor žiaka s riaditeľom. pohľadnica k narodeninám, čítanie SMS k meninám, diskusia žiakov na chodbe školy.

B) Stredoveká literatúra

Vysvetlite historické podmienky vzniku staroslovienskej literatúry a vzdelanosti, vymenujte základné literárne pamiatky tohto obdobia. Poukážte na hlavné znaky svetskej a náboženskej literatúry. Charakterizujete pojmy legenda, kronika, idealizácia a typizácia postáv. Poukážte na hlavné znaky duchovnej lyriky, ľudovej lyriky a úvahovej lyriky.

3 A) Slohové postupy, jazykové štýly

Vymenujte a charakterizujte slohové postupy a jazykové štýly. Vymenujte fázy textotvorného procesu a poukážte na štýlotvorné činitele, ktoré nás pri tvorení textu ovplyvňujú. Charakterizujte vybraný jazykový štýl. Zoštylizujte krátku úvahu .

B) Humanistická a renesančná literatúra

Charakterizujte obdobie vývinu humanistickej a renesančnej literatúry. Definujte renesančnú novelu a priblížte spôsob výstavby cyklu noviel od Giovanniho Boccaccia v diele Dekameron. Vysvetlite princíp výstavby nového lyrického žánru sonet v diele Francesca Petrarca. Vysvetlite podmienky rozvoja renesančnej drámy na tvorbe Williama Shakespeara.

4 A) Fonetika

Definujte fonetiku. Vysvetlite systém slovenských hlások, pojmy fonéma a graféma, spôsob zápisu slovenských hlások. Vysvetlite rozdiel medzi interpunkčnými a diakritickými znamienkami a spôsob ich zápisu. Vysvetlite problematiku rytmického zákona a posledné zmeny v rytmickom krátení. Uveďte výnimky z rytmického krátenia.

B) Baroková a osvietenecská literatúra

Poukážte na celospoločenský odkaz barokovej didakticko- reflexívnej poézie Hugolína Gavloviča.

Vysvetlite podmienky vzniku osvietenecského hnutia na Slovensku a šírenia ich zámerov prostredníctvom literatúry na základe diel významných autorov obdobia: Juraj Fándly- podpora vzdelania a osvety, A. Bernolák - rozvoj jazyka a Jozef Ignác Bajza – prvý slovenský román.

5 A) Prozodické vlastnosti reči

Zdôvodnite potrebu dodržiavania prozodických vlastností reči v komunikácii. Vysvetlite jednotlivé prozodické javy týkajúce sa časovej, silovej a tónovej modulácie reči. Vysvetlite spodobovanie spoluhlások.

B) Klasicistická literatúra

Charakterizujte literárny klasicizmus. Poukážte na rozvoj drámy v období klasicizmu na základe analýzy diel Moliéra a Jána Chalupku . Identifikujte odlišné znaky v dielach. Definujte komédiu ,hyperbolu, charakterový typ postavy. Porovnajzte využitie zámeny postáv v diele Moliera a Jána Palárika.

6 A) Hovorový štýl

Vymenujte znaky hovorového štýlu, komunikantov a pomenujte komunikačnú sféru, kde sa štýl využíva. Definujte a uveďte spôsoby využitia ústnych a písaných útvarov bežnej a modernej komunikácie/ rozprávanie, vtip, list, oznámenie, blahoželanie, kondolencia, hádka, diskusia, reklama, inzerát, SMS, čet /. Pomenujte kompozičné postupy využívané v rozprávaní.

B) Klasicizmus v slovenskej literatúre

Vysvetlite ideu slovanstva a všeslovanskej vzájomnosti v tvorbe J. Kollára a J. Hollého. Analyzujte dielo Svatopluk od Jána Hollého z hľadiska obsahu a formy. Definujte epos. Pomenujte prvky preromantizmu a klasicizmu v diele Jána Kollára Slávy dcéra. Vysvetlite kompozíciu diela a využitie veršových systémov v jeho častiach. Definujte časomerný veršový systém.

7 A) Administratívny štýl

Vymenujte znaky administratívneho štýlu, pomenujte komunikantov a komunikačnú sféru, kde sa štýl využíva. Definujte a uveďte spôsoby využitia dokumentárnych, heslových a oznamovacích útvarov administratívneho štýlu. Identifikujte použité slohové postupy. Charakterizujte útvary a ich formu: žiadosť, reklamácia, objednávka, splnomocnenie, oznámenie.

B) Romantizmus vo svetovej literatúre

Charakterizujte znaky a hrdinu romantickej literatúry. Vymenujte predstaviteľov francúzskej, nemeckej a ruskej romantickej literatúry a ich najdôležitejšie diela. Definujte román a jeho druhy. Vysvetlite pojmy veršovaný román, román vo forme listov alebo denníka, historický román. Interpretujte vybrané diela: V. Hugo - Chrám Matky Božej v Paríži, A. S. Puškin - Eugen Onegin, Kapitánova dcéra, J. W. Goethe - Utrpenie mladého Werthera. Pomenujte rozprávača a kompozičný postup v dielach.

8 A) Administratívny štýl

Vymenujte znaky administratívneho štýlu, pomenujte komunikantov a komunikačnú sféru, kde sa štýl využíva. Definujte a uveďte spôsoby využitia dokumentárnych, heslových a oznamovacích útvarov administratívneho štýlu. Charakterizujte útvary a ich formu : motivačný list, žiadosť do zamestnania, druhy životopisu.

B) Romantizmus v slovenskej literatúre

Charakterizujte obdobie nástupu slovenského romantizmu. Poukážte na význam Ľudovíta Štúra pri formovaní moderného slovenského národa. Nájdite motív vzbury proti utrpeniu, neľudskosti a neslobode v slovenskom romantizme v tvorbe J. Kráľa – Zakliata panna vo Váhu a divný Janko a S. Chalupku- Mor ho!. Definujte slabičný verš, baladu a hrdinskú báseň. Vyhl'adajte básnické prostriedky.

9 A) Lexikológia

Definujte pojmy lexikológia, slovo, gramatický a lexikálny význam slova. Vysvetlite vzťahy medzi významami slova, uveďte príklady na synonymá, homonymá, antonymá, paronymá. Charakterizujte druhy slovnej zásoby. Zaraďte slová do skupín podľa rôznych hľadísk - podľa dobového výskytu, citovej zafarbenosti, spisovnosti, lexikálneho významu, pôvodu.

B) Romantizmus v slovenskej literatúre

Charakterizujte obdobie nástupu slovenského romantizmu. Definujte lyriku a jej druhy. Vymenujte umelecké básnické prostriedky a druhy rýmov. Analyzujte ľúbostné a vlastenecké motívy v tvorbe Andreja Sládkoviča. Identifikujte slabičný verš v ukázkach. Porovnajme vlastenecké a ľúbostné motívy a ich vyjadrenie v dielach Marína a Slávy dcéra. Analyzujte motív lásky a slobody v ukázkach v diele Smrť Jánošíkova.

10 A) Lexikológia, obohacovanie slovnej zásoby

Definujte pojmy lexikológia, slovo, gramatický a lexikálny význam slova. Charakterizujte druhy slovnej zásoby. Vysvetlite, ako sa obohacuje slovná zásoba. Na príkladoch demonštrujte jednotlivé postupy obohacovania slovnej zásoby – odvodzovanie, skladanie, skracovanie. Pracujte s ukážkou 1. Vysvetlite pojmy univerbizácia a multiverbizácia. Vysvetlite, čím sa zaoberá lexikografia. Vymenujte druhy slovníkov a kodifikačné príručky slovenského jazyka.

B) Romantizmus a preromantizmus v slovenskej literatúre

Charakterizujte obdobie nástupu slovenského romantizmu. Vysvetlite, ktoré žánre sa v období romantizmu rozvíjali. Charakterizujte prechod od romantizmu k realizmu. Interpretujte tematickú zameranosť romantických próz Jána Kalinčiaka a Jozefa Miloslava Hurbana. Poukážte na romantické a realistické prvky v diele Jána Palárika Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri občinkoch. Vysvetlite pojem veselohra a poukážte na využitie zámeny postáv v dramatických dielach

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 11

A) Hovorový a administratívny štýl

Charakterizujte písané útvary hovorového a administratívneho štýlu - súkromný list, email, úradný list. Porovnajme súkromný list a email, súkromný list a úradný list. Pomenujte jednotlivé časti úradného listu a zásady pri jeho písaní..

B) Európska realistická literatúra

Charakterizujte hlavné znaky európskej realistickej literatúry. Interpretujete diela a poukážte na životné situácie, v ktorých sa ocitli hlavní hrdinovia. Vysvetlite pojmy psychologický román, charakterový typ postavy. Pomenujte typ rozprávača v dielach – Balzac- Otec Goriot, Tolstoj- Anna Karenina, Tolstoj- Zločin a trest

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 12

A) Syntax, vetné členy

Definujte syntax ako jazykovednú disciplínu. Na zvolenej vete v ukážke 1 charakterizujte druhy syntagiem. Charakterizujte hlavné a vedľajšie vetné členy, vetu a súvetie.

B) Realizmus v slovenskej literatúre

Charakterizujte nástup slovenského realizmu. Uveďte hlavné znaky tvorby autorov prvej a druhej vlny slovenského realizmu. Predstavte umelecké stvárnenie dediny, dedinského človeka a zemana v slovenskom realizme v dielach Martina Kukučina (Keď báčik z Chochoľova umrie, Neprebudený, Dom v stráni) a Jozefa Gregora Tajovského (Maco Mlieč, Apoliena a iné poviedky). Pracujte s ukážkami z diel. Definujte poviedku, novelu a román. Definujte vševediaceho a nespoľahlivého rozprávača.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 13

A) Syntax

Definujte syntax ako jazykovednú disciplínu. Na zvolenej vete charakterizujte druhy syntagiem. Charakterizujte vetu a súvetie. Zhodnoťte typy viet vo vybranej ukážke a analyzujte ich z hľadiska zloženia a obsahu/modálnosti. Rozdeľte súvetia na priraďovacie a podraďovacie. Určte druhy priraďovacích súvetí v ukážke 1. Vysvetlite písanie čiarok pred niektorými spojkami.

B) Realizmus v slovenskej literatúre

Uveďte hlavné znaky tvorby autorov prvej a druhej vlny slovenského realizmu. Vymenujte autorov a zameranie ich diel. Zhodnoťte ideový a umelecký prínos P. O. Hviezdoslava v slovenskej literatúre z hľadiska zobrazovaných tém, obsahu, umeleckých prostriedkov. Interpretujte vybrané diela (Krvavé sonety, Ežo Vlkolinský, Hájnikova žena, Herodes a Herodias). Vysvetlite pojmy jambická stopa, sylabotonický verš.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 14

A) Získavanie a spracovanie informácií

Poukážte na rôzne spôsoby získavania a spracovávanía informácií. Uveďte primárne, sekundárne a terciárne zdroje informácií. Charakterizujte systém slovenských knižníc. Vysvetlite pojmy anotácia, rešerš, bibliografický zápis, ISBN. Vysvetlite rozdiel medzi doslovnou citáciou, voľnou citáciou a parafrázou. Uveďte rôzne spôsoby záznamu textu.

B) Realizmus v slovenskej literatúre

Charakterizujte druhú vlnu slovenského realizmu. Analyzujte kritický pohľad na sociálnu situáciu v spoločnosti v dielach B. S. Timravy a J. G. Tajovského (poviedky a dramatická

tvorba). Poukážte na rôzne typy ženských postáv v dielach Timravy a Tajovského. Charakterizujte ženské postavy z novely Ľapákovci na základe ukážky. Definujte komédiu, tragédiu, poviedku, novelu, nespoľahlivého a vševediaceho rozprávača.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 15

A) Morfológia, ohybné slovné druhy

Definujte morfológiu ako jazykovednú disciplínu. Rozdeľte slovné druhy podľa ohybnosti a významovosti. Zamerajte sa na charakteristiku ohybných slovných druhov, menných a slovesných gramatických kategórií. Pracujte s úlohami v ukážke 1.

B) Vývin slovenskej dramatickej tvorby v 19. a 20.storočí

Charakterizujte odraz spoločenských pomerov na prelome 19. a 20. storočia v dramatickej tvorbe Jána Palárika a J. G. Tajovského na základe ukážok. Charakterizujte vznik a vývoj profesionálneho slovenského divadla. Porovnajete zobrazenie sociálnych a morálnych problémov v tvorbe I. Stodolu, J. Barča Ivana. Poukážte na prvky satiry v tvorbe I. Stodolu. Zamerajte sa na dielo Jožko Púčik a jeho kariéra. Vysvetlite pojmy tragédia, komédia, replika, výstup, dejstvo. Pracujte s ukážkami 2, 3, 4.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 16

A) Morfológia- neohybné slovné druhy

Definujte morfológiu ako jazykovednú disciplínu. Rozdeľte slovné druhy podľa ohybnosti a významovosti. Vymenujte menné a slovesné gramatické kategórie. Zamerajte sa na charakteristiku neohybných slovných druhov.

B) Medzivojnová svetová próza

Charakterizujte rôznorodosť medzivojrovej prózy. Porovnajete rozličné spôsoby spracovania témy 1. svetovej vojny v svetovej literatúre v dielach Romaina Rollanda, Ericha Maria Remarqu. Vysvetlite pojem *stratená generácia*. Zaraďte autorov do národnej literatúry. Identifikujte typ rozprávača v ukážkach 2, 3.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 17

A) Umelecký štýl

Charakterizujte umelecký štýl, pomenujte komunikantov a komunikačnú sféru. Vymenujte znaky umeleckého štýlu. Identifikujte najfrekvencovanejšie slohové útvary a slohové postupy v umeleckom štýle. Vysvetlite funkciu rozprávania, opisu a charakteristiky v umeleckom štýle. Vysvetlite kompozičné postupy umeleckého rozprávania – retrospektívny, chronologický, reťazový, in medias res. Určte druhy opisu, charakteristiky a rozprávania

B) Symbolizmus

Charakterizujte poetiku slovenského symbolizmu. Poukážte na snahu zobrazenia pocitov človeka a jeho vnútorného prežívania v dielach Ivana Kraska a Emila Boleslava Lukáča.

Analyzujte diela : Ivan Krasko – Topole, Otcova roľa, E.B. Lukáč – Taedeum urbis / Hnus z mesta/.
Vyhľadajte umelecké prostriedky v ukážke 2. Definujte symbol, sylabotonický verš, voľný verš, metaforu, metonymiu, epiteton, strofu, sonet, subjektívnu a spoločenskú lyriku

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 18

A) Opisný slohový postup

Definujte opisný slohový postup. Rozdeľte opisy podľa postoja autora, výberu jazykových prostriedkov a využitia. Prečítajte si ukážky a identifikujte druh opisu na základe použitých jazykových prostriedkov. Vymenujte jazykové štýly a ich útvary, v ktorých sa opisný slohový postup využíva.

B) Medzivojnová slovenská próza

Vysvetlite podanie 1.svetovej vojny v dielach slovenskej literatúry. Porovnajete zobrazovanie udalostí v dielach Mila Urbana a J. C. Hronského. Analyzujte a interpretujte diela na základe ukážok 2 a 3. Vysvetlite pojmy fatalizmus a unanimismistický román. Nájdite znaky expresionizmu v diele Jozef Mak a Živý bič.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 19

A) Charakteristika a jej druhy

Definujte charakteristiku a jej druhy podľa postoja autora, výberu jazykových prostriedkov a počtu charakterizovaných predmetov. Definujte autocharakteristiku. Vysvetlite využitie autocharakteristiky v beletrizovanom a administratívnom životopise, v motivačnom liste. Uvažujte, kde sa stretáme v bežnom živote s posudkom.

B) Slovenská medzivojnová poézia

Charakterizujte tematické a ideové zameranie slovenskej medzivojrovej poézie. Pomenujte princípy, tematiku básní a umelecké prostriedky poézie vitalizmu u J. Smreka, neosymbolizmu u E. B. Lukáča. Pracujte s ukážkami. Charakterizujte poetiku nadrealizmu, katolíckej moderny a ľavicovo orientovanej poézie. Vymenujte najznámejších autorov a ich diela. Definujte voľný verš a sonet.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 20

A) Frazeológia

Definujte frazeológiu. Vysvetlite význam ustálených slovných spojení, prísloví, porekadiel a pranostiek. Uveďte, v ktorých jazykových štýloch majú svoje využitie. Pracujte s úlohami v ukážke 1. Identifikujte a vysvetlite význam frazeologizmov.

B) Ženská postava v literatúre

Vymenujte literárne diela, v ktorých vystupuje výrazná ženská postava. Uveďte krátku charakteristiku ženských postáv z diel J. G. Tajovský - Mamka Pôstková, B.S. Timrava - Ťapákovci, Alfonz Bednár – Sklený vrch, Lev Nikolajevič Tolstoj - Anna Kareninová ,

Margita Figuli - Tri gaštanové kone. Vyberte si dve ženské postavy, na ktorých môžete ukázať, ako spisovatelia zobrazili odlišnú životnú filozofiu ženských postáv.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 21

A) Publicistický štýl

Definujte publicistický štýl a jeho spravodajské, beletristické a analytické žánre. Vymenujte slohové postupy v publicistickom štýle. Uveďte druhy tlače a názorne analyzujte noviny. Charakterizujte jednotlivé druhy útvarov v novinách, štruktúru novín. Charakterizujte blog, reportáž a recenziu. Pracujte s novinami a ukážkami.

B) Vnútorňý monológ ako štylistický jav v medzivojrovej literatúre

Definujte vnútorňý monológ a spôsoby jeho využitia v dielach slovenskej a svetovej medzivojrovej literatúry. Uveďte typické znaky prózy, kde je jav využitý. Poukážte na životnú situáciu, pocity hlavných hrdinov v dielach R. Rollanda, J. Hrušovského a I. Horvátha. Definujte novelu ako epický žáner, identifikujte rozprávača v diele a kompozičný postup.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 22

A) Vývin jazyka, slovenčina a čeština

Zaraďte slovenčinu a češtinu medzi slovanské jazyky. Poukážte na príbuznosť jazykov na základe spoločných znakov. Vymenujte rozdiely medzi češtinou a slovenčinou, uveďte príklady. Vymenujte kodifikácie, kodifikátorov spisovnej slovenčiny, kodifikačné diela a poukážte na hlavné znaky spisovného jazyka v období kodifikácií. Vymenujte kodifikačné diela súčasného spisovného jazyka.

B) Lyrizovaná próza v slovenskej literatúre

Charakterizujte vývin lyrizovanej prózy v slovenskej medzivojrovej literatúre. Definujte hlavné znaky prózy naturizmu. Identifikujte znaky naturizmu v dielach Margity Figuli, Dobroslava Chrobáka a Františka Švantnera. Analyzujte a interpretujte vybrané dielo naturizmu. Poukážte na znaky naturizmu v ukážkach. Definujte reťazový kompozičný postup.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 23

A) Výkladový slohový postup

Charakterizujte výkladový slohový postup. Uveďte, v ktorých jazykových štýloch má slohový postup využitie. Uveďte, kde má výkladový slohový postup využitie v školskej praxi. Vysvetlite rozdiel medzi populárno-náučnými a vedecko-náučnými textami. Vysvetlite rozdiel medzi úvahou a výkladom. Porovnajete úvahu s výkladom v prístupe autora k téme, v kompozícii a štylizácii.

B) Svetová literatúra po roku 1945

Charakterizujte obraz povojnového sveta a konflikt hrdinov, ktorí hľadajú sami seba v dielach J. D. Salingera a J. Steinbecka. Vysvetlite smerovanie svetovej literatúry v tomto období. Charakterizujte hlavné postavy a vysvetlite ich konanie. Pomenujte rozprávača a definujte retrospektívny kompozičný postup.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 24

A) Formy národného jazyka

Charakterizujte národný jazyk a jeho spisovnú, štandardnú a subštandardnú formu. Rozdeľte nárečia používané na našom území. Pomenujte nárečie používané v našom regióne. Vysvetlite pojmy sociálne nárečie, slang, argot. Uveďte príklady z praxe a používateľov tejto formy jazyka.

B) Slovenská próza po roku 1945

Charakterizujte slovenskú prózu po roku 1945. Povedzte, ako je opísaný človek v boji proti fašizmu a vojne v slovenskej próze po roku 1945 v tvorbe A. Bednára a L. Mňačka. Definujte pamflet. Uveďte, aký kompozičný postup autori použili vo vybraných dielach. Analyzujte romány uvedených autorov.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 25

A) Ortoepia a ortografia

Vysvetlite pojmy ortoepia a ortografia. Odôvodnite správnu výslovnosť v domácich slovách a slovách cudzieho pôvodu. Poukážte na dôležitosť dodržiavania prozodických vlastností reči. Vysvetlite pojmy rytmický zákon, spodobovanie, vybrané slová, paronymá.

B) Slovenská poézia po roku 1945

Charakterizujte vývin slovenskej poézie po roku 1945. Vymenujte skupiny autorov a typické znaky ich tvorby. Interpretujte a analyzujte tvorbu Milana Rúfusa a Miroslava Válka. Interpretujte básne Jablko a Zvony detstva. Vysvetlite význam poppoézie v literatúre. Vymenujte známych autorov textov a ich interpretov.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 26

A) Morfológia, slovesá

Definujte morfológiu ako jazykovednú disciplínu. Rozdeľte slovné druhy podľa ohybnosti a významovosti. Charakterizujte slovesá a slovesné gramatické kategórie. Vysvetlite problematiku neurčitých slovesných tvarov a ich využitie v polovetných konštrukciách.

B) Slovenská dráma po roku 1945

Charakterizujte vývin slovenskej drámy po 1945. Poukážte na konflikty človeka v dramatickej tvorbe Š. Kráľika, I. Bukovčana, P. Karvaša. Charakterizujte autorské divadlá a tvorbu M. Lasicu, J. Satinského, S. Štepku. Charakterizujte hlavné postavy a diela na základe interpretácie ľubovoľných hier podľa ukážok. Definujte pojmy replika, dialóg, repríza, výstup, dejstvo

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 27

A) Lexikografia

Charakterizujte lexikografiu. Vymenujte druhy slovníkov a charakterizujte ich obsah. Vymenujte a charakterizujte kodifikačné príručky spisovnej slovenčiny. Vysvetlite, čoho sa týkali posledné zmeny slovenského pravopisu. Pracujte so slovníkmi, ktoré máte k dispozícii v triede.

B) Postmoderna

Vysvetlite vznik postmodernity vo svetovej literatúre a jej preniknutie do slovenskej literatúry. Interpretujte dielo Umberta Eca Meno ruže a poukážte na využitie typických znakov postmodernity v diele. Vysvetlite pojmy persifláž, palimpsest, satira. Uved'te autorov a diela slovenskej literatúry, v ktorých boli využité prvky postmodernity. Vysvetlite pojem bezsujetová próza a demonštrujte jej znaky na dielach Dušana Duška a Dušana Mitanu.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 28

A) Jazykovedné disciplíny

Vysvetlite, čím sa zaoberajú jednotlivé jazykovedné disciplíny - lexikológia, morfológia, syntax, fonetika, štylistika. Vyberte si jednu z disciplín a podrobne ju charakterizujte.

B) Fantastická literatúra

Vymenujte znaky fantastickej literatúry a sci-fi literatúry. Uved'te mená zakladateľov žánru a hlavných predstaviteľov. Interpretujte najznámešie diela J. R. R. Tolkiena, J. K. Rowlingovej, J. Verna. Vymenujte autorov slovenskej fantastickej literatúry.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 29

A) Rečnícky štýl

Definujte rečnícky štýl. Vymenujte jeho znaky. Charakterizujte agitačné, náučné a príležitostné žánre rečníckeho štýlu. Vymenujte fázy tvorenia prejavu, verbálne a neverbálne jazykové prostriedky. Vysvetlite pojmy referát a diskusný príspevok.

B) Detektívny román

Definujte detektívny román. Vymenujte typické motívy objavujúce sa v detektívnych príbehoch a vymenujte typy detektíva a mená najznámejších literárnych detektívov. Interpretujte diela A. Christie, A. C. Doylea a E. A. Poea. Uved'te aj mená hlavných hrdinov a pomenujte typ detektíva v danom diele. Uved'te kompozičné postupy a typy rozprávača, ktoré sa využívajú v románoch. Vymenujte súčasných autorov detektívnych príbehov.

ZADANIE ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY č. 30

A) Druhy životopisu

Charakterizujte druhy životopisu. Vysvetlite kompozíciu jednotlivých druhov životopisu. Zaraďte životopis do jazykového štýlu. Vysvetlite využitie životopisu v bežnom živote. Napíšte beletrizovaný životopis

B) Periodizácia literatúry

Charakterizujte jednotlivé literárne obdobia v časovom slede. Vymenujte znaky, najvýznamnejších predstaviteľov, diela, typické žánre a útvary. Zaraďte uvedené ukážky do jednotlivých období. Zamerajte sa na jedno literárne obdobie. Interpretujte vybrané dielo, zaraďte autora do národnej literatúry a charakterizujte jeho tvorbu. Poukážte na znaky daného literárneho obdobia.